

Heijastuksia

koululaisten yksinäisyydestä

Tiina Honkanen, kouluterveydenhoitaja

Päivi Penttilä, kuraattori, sosiaalityöntekijä

Merilahden peruskoulu

Suomen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon koulutuspäivä 9.10.2017

Helsingissä

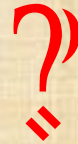
Eri kulttuurien /
vanhempien
näkemykset siitä mitä
koulussa ollaan
tekemässä
(akateemisuus –
sosiaalisuus)

Asuminen,
koulumatkat,
harrastukset

Kehitysvaiheen haasteet:
itsenäistyminen, seksuaalinen
identifikaatio, kavereista eroon
kasvaminen, uudet kiinnostuksen
kohteet

Koululaisen tapa ja
kyky hahmottaa
tilanteita, herkkyydet

**Miksi
koululainen
jää yksin?**

Vanhempien kokemukset
kouluajoista ->lasten ja
kodin tulkinnat koulun
tilanteista (kiusaaminen,
vetäytyminen, erilaisuus)

Nuoren
köyhyys, käsitys
perheen
köyhyydestä

Elämäntavan tuomat
yhteiset kokemukset
yhdistävät, erilaiset,
usein liian varhaiset
aikuisuuteen kuuluvat
asiat, erottavat

Havaintoja ja kokemuksia käytännön kohtaamisista

Mikä suojaa yksinäisyydeltä koulussa?

- Hengailupaikat, avoimet tilat jossa muita,
- Aikuisten välittävä ja asiallinen suhtautuminen

Oletko yksinäinen? Mä oon tottunut.

Terkkarin vastaanotolla notkutaan, turvallinen ajanviettopaikka kun voi ”jonottaa”

Ei hätää, sinussa ei vikaa – ei liikaa neuvomista

Yksinäisyyden sietäminen ja yksinäisyyden kanssa eläminen voimavarana

Kännykkä pelastaa yksinäisyyden noloudelta

Yksinäisen ohjaaminen kerhoihin vaikeaa

Muiden tulkinnat nuoren yksinäisyydestä – yksinäisyyden merkitys nuorelle itselle

Yksilötyössä nuoren oman itsen vahvistaminen: osallisuuden kokemuksia tulossa, luottamus nuoreen

Oppilaan kanssa

etsitään vahvuuksia ja tuetaan niitä

- Houkutellaan oppilas kertomaan itselle tärkeistä asioista – voi oppia paljon!
- Autetaan oppilasta ilmaisemaan itseään, esim. tarinat, jatkokertomukset
- > oppilas oppii käyttämään ääntään
- Hiljainen ja yksinäinen ei ole ”raukka”
- Etsitään keinoja selvitä hankalista tilanteista koulussa: mitä sanon / teen jos ...
- Arvostetaan oppilaan valintoja eri tilanteissa
- Pidetään itsestään selvänä että tilanne tulee muuttumaan
- Etsitään ja nimetään vahvuuksia joita ihminen kehittää kun joutuu olemaan yksin
- Jatketaan keskusteluja niin kauan kuin oppilas haluaa
- Perheiden tukeminen omissa valinnoissaan; pois ”suosion takaavista” merkeistä (vaatteet, puhelimet, pelit) ≠ omat valinnat
- Köyhyyden näkyminen ja köyhyydestä johtuva nuorten varovaisuus pyytää vanhemmiltaan mitään ≠ vanhempien mahdollisuudet (jättäytyminen pois retkiltä jne)
- Yksilötyöskentelyssä on harvoin ”kerralla kuntoon” -ratkaisuja

Yksinäisen oppilaan kanssa tärkeää

- outouden tai erilaisuuden tunteen neutraloiminen
- yksinäisyyden hyväksyminen ja sen sietämisen näkeminen voimavarana
- yksinäisyydestä huolestuneiden aikuisten rauhoittaminen, ottaminen mukaan yksinäisen vahvistamiseen ≠ vinkkien antaminen